

Halalslakt

Källa: islam.se

Även om den islamiska lagen avseende halalslakt är mindre komplicerad än judisk *keshrut* påbjuds likväl vissa regler. All lagstiftning som rör detta världsliga liv baseras på grunden att maximera fördelar och minimera skada, och om en skada överväger fördelarna som kan vinnas förbjuds den i allmänhet. Gud säger:

De frågar dig om rusdrycker och spel om pengar. Säg: ”Det ligger svår synd i bådadera men [också] något som kan vara människan till nytta. Det onda de medför är dock större än den nytta de kan ge.”¹

Därför finns vissa regler för hur djur kan slaktas varav de flesta av dessa regler har till syfte att lindra den smärta som djuret utsätts för vid tidpunkten för slakt.

En av de främsta kriterierna för att köttet skall vara tillåtet att äta är att det har slaktats enligt islamisk sed. Ett djur är inte tillåtet att äta om det har självdött, strypts, slagits medvetslöst, fallit huvudstupa, spetsas av ett horn eller fällts av vilda djur. För att köttet skall vara tillåtet att äta måste det ha slaktats med ett snitt över halsen djupt nog att nå luftstrupen, matstrupen och karotidartärerna, utan att ryggmärgen skärs av.

Halalslakt är den mest humana metoden för att slakta ett djur. Detta är också den metod som godkänts av den amerikanska kongressen²:

Kongressen konstaterar att användning av humana metoder vid slakt av boskap hindrar onödigt lidande, ger säkrare och bättre arbetsvillkor för anställda inom slaktindustrin, leder till bättre produkter och ekonomi, och leder till andra förmåner för producenter, mellanhänder och konsumenter som tycks leda till ett välordnat flöde av animalieprodukter inom mellanstatlig handel och handel utanför landets gränser. Det deklarerar därför att den politik som följs i USA vid slakt av boskap och hantering av djur endast skall utföras med humana metoder.

Ingen metod som används i samband med slakt skall anses överensstämma med grunderna för rättsordningen i USA om den inte är human. Endera av följande båda metoder för slakt och hanteringen därkring ses härmed som human:

1. När det gäller nötkreatur, kalvar, hästar, mulor, får, svin och andra djur så görs de oemottagliga för smärta genom ett slag eller skott eller ett elektriskt eller kemiskt medel som är snabbt och effektivt före djuret fjättras, hissas, kastas eller snittas.

2. Genom att slakta i enlighet med de rituella kraven för den judiska tron eller någon annan religiös tro som föreskriver en metod för slakt där djuret förlorar medvetandet genom anemi av hjärnan som orsakas av samtidig och momentan avskärelse av halspulsådern med ett vasst instrument.³

Såsom kan ses ovan säkerställer halalslakt att djuret inte behöver lida i onödan samt att köttet är säkert att äta. Den snabba snittningen av halsådrarna stoppar flödet av blod till nerverna i hjärnan som reglerar smärta och därmed lider inte djuret. De dödsryckningar som kan ses efter slakten beror inte på smärta utan på sammandragningar i musklerna när de lider brist på blod. Dessa rörelser är också viktiga för att tvinga ut den maximala mängden blod från kroppen vilket är av yttersta vikt för att rena köttet från återstående blod då detta blod fungerar som ett medium för mikroorganismer. Viktigt för denna faktor är också avskärelse av luftstrupen, matstrupen och jugularvenerna tillsammans med halspulsådern som orsakar ett snabbt blodflöde ut ur systemet. Avskiljandet av ryggmärgen kan emellertid leda till hjärtstillestånd vilket innebär att blodet stagnerar i blodkärlen på grund av skadan på nervfibrer som leder till hjärtat.

Känner djuret smärta vid halalslakt?

I studien *Försök till att objektifiera smärta och medvetande vid konventionell (bultpistolbedövning) och ritualslakt (halal) av får och kalvar* utförd av professor Wilhelm Schulze och hans kollega dr. Hazim vid veterinärmedicinska fakulteten vid universitet i Hannover, Tyskland, implementerades flera elektroder kirurgiskt vid olika punkter i skallen. Efter ingreppet fick djuren återhämta sig under några veckors tid och några djur slaktades enligt den islamiska metoden som nämnts tidigare genom skärning av luftstrupen, matstrupen och karotidartärerna och andra djur bedövades före slakt. Under experimentet registrerade en elektroencefalograf (EEG) och ett elektrokardiogram (EKG) hjärnans och hjärtats tillstånd för de djur som slaktades och bedövades.

Följande resultat registrerades:

1. De tre första sekunder från tiden för snittet (vid rituell slakt) som noterades på EEG visade inte någon förändring jämfört med före, vilket visar att djuret inte kände någon smärta under eller omedelbart efter snittet.
2. Under de tre efterföljande sekunderna nådde EEG ett tillstånd av djup sömn – medvetlöshet. Detta beror på den stora mängd blod som rinner ur kroppen.
3. Efter sex sekunder visade EEG en nollnivå vilket är det samma som ingen smärta alls.
4. När hjärnaktiviteten (EEG) sjönk till nollnivå bultade hjärtat och kroppen skakade kraftigt (en reflex i ryggmärgen) vilket driver ut en maximal mängd blod från kroppen som i sin tur ger ett hygieniskt kött för konsumenten.

Moderna bedövningsmetoder före slakt

De som kritiserar islamisk halal-slakt och judiska metoder för slakt menar att 1902 (a) inte tillämpas, vilken skulle kräva att djuren bedövas före slakt. Detta påstående grundar sig i att bedövning gör djuret okänsligt för smärta även om en troligare anledning är att djuret blir lättare att hantera i industriella slakthus.

Vissa moderna bedövningsmetoder som kan nämnas är:

Mekaniska metoder

Bultpistol (CBP)

Denna bedövningsmetod används i stor utsträckning för husdjur och kaniner. Tryckluft driver under spänning bulten genom djurets skalle. Denna typ av bedövning används allmänt för produktionsdjur. Den kallas för kaptiv eftersom bulten skjuts ut ur cylindern men fortfarande är fastankrad vid pistolen.

Bedövning genom hjärnskakning

Ett mekaniskt manövrerat instrument slår mot hjärnan. Används för nötkreatur, får, kalvar och kaniner.

Kulor

Används för djur som är svåra att hantera som vildsvin, bisonoxar, hjortar och hästar. Efter bedövningen kan en stav föras in i kaviteten då en bult förstör den nedre delen av hjärnan och den övre ryggraden. När dessa metoder används orsakas medvetlöshet antingen av penetrering av skallen som orsakar hjärnskador eller genom ett hårt slag mot hjärnan utan penetration. Efter bedövning av djuret sticks det och blodtillförseln till hjärnan stryps. När djuret bedövats och stuckits tappas det på blod och blödningsen blir då dödsorsaken. Hjärtat skall slå så länge som möjligt för att största möjliga mängd blod skall rinna ur köttet och blodådrorna. Detta höjer köttets kvalitet och den tid som det kan förvaras.

Elektrisk bedövning

Lokal bedövning av huvudet

Nötkreatur, får, getter och strutsar bedövas med denna metod. Tekniken involverar applicering av ett par elektriska tänger mot vardera sida av djurets huvud. En elektrisk ström passerar därefter genom hjärnan vilket förmodligen leder till tillfällig medvetlöshet.

Hjärtstillestånd

Används för nötkreatur, får, grisar, kaniner och getter. En elektrisk ström skickas genom huvudet och kroppen vid samma tidpunkt för att spänna över hjärnan och hjärtat, genom

huvudet först och sedan tvärs över bröstet eller genom huvudet och kroppen vid samma tidpunkt.

Vattenbadsbedövning

Detta är en vanlig metod för bedövning av kycklingar, kalkoner, gäss och ankor. När denna metod används fjättras fåglarna på ett rörligt transportband som tar dem till det elektriska vattenbadet. Fåglarnas huvuden sänks ned i vattnet och därigenom orsakas elektriska stötar. Under senare år har den elektriska styrkans ström höjts för att säkerställa att fåglarna dör genom hjärtstillestånd.

Känner djuret smärta?

Studier har visat att bedövning av djuret med de nämnda teknikerna utsätter djuret för onödig smärta. Beträffande CBP visade studien vid det tyska universitetet följande resultat:

1. Djuren var medvetslösa strax efter bedövning.
2. EEG visade svår smärta omedelbart efter bedövningen.
3. Hjärtat hos de djur som bedövades med elektriska stötar slutade att slå tidigare än de som slaktades enligt den islamiska metoden, vilket leder till att mer blod stannar kvar i köttet. Detta är i sin tur ohygieniskt för konsumenten.

Även om djuren blivit medvetslösa kände de svår smärta från bedövningen, en faktor som inte finns vid islamisk slakt.

Det islamiska utlåtandet om bedövning vid halal-slakt

En av anledningarna till att de flesta moderna metoderna för slakt inte uppmuntras i islam beror på smärtan som djuret upplever. Även om det inte finns några särskilda regler om bedövning före slakt är det enligt flera studier bäst att avstå.

Islam uppmuntrar dess anhängare till att visa barmhärtighet mot hela skapelsen och förbjuder att djur vållas onödig skada. Även under tiden för slakt sade profeten (över honom vare Guds frid och välsignelser): ”När du slaktar så slakta på bästa sätt.”⁴ Han befallde att knivar skall slipas före slakt: ”Slipa era knivar så att du gör det enkelt för slaktdjuret.”⁵ Vad som kanske allra mest visar på nåd och medkänsla för djur är att han sade att man aldrig bör slipa knivar i djurets närvaro, och inte heller slakta ett djur i närvaron av ett annat: ”Han befallde att vi slipar våra knivar och [slaktar] utom synhåll för andra djur.”⁶ I en annan berättelse: Profeten (över honom vare Guds frid och välsignelser) passerade förbi en man som slipade sin kniv medan han placerat sin fot vid sidan av ett fårs ansikte (för att hålla det mot marken) som såg upp mot honom. Profeten sade: ”Kunde du inte ha gjort detta tidigare? Du önskar slakta det flera gånger.”⁷

För att vara effektiv måste CBP-bedövning utföras av högt utbildad personal och särskilda strömstyrkor måste användas. Om så inte är fallet, eller om pistolen inte placeras korrekt, kommer djuret att genomlida smärtan av att ha skjutits felaktigt för att därpå smärtas när det skjuts igen. Om djuret skulle slaktas utan CBP hade det enbart upplevt minimal eller ingen smärta. I en rapport från 1996 uttalade den vetenskapliga kommittén vid Europeiska kommissionen sig: *"I fem till tio procent av fallen används bultpistolen inte på rätt sätt."* Detta motsvarar 230 000 boskap enbart i Storbritannien, enligt organisationen VIVA (Vegetarian International Voice for Animals). FAWC (Farm Animal Welfare Association) rapporterade i fråga om slakthus att det ofta undersöker huvudstommen där bulten har penetrerat. Enligt deras mening fanns det alltför många fall där penetrationen inte hade skett vid eller nära den rekommenderade punkten samt ett stort antal dubbla träffar (dvs. det första skottet missade sitt rätta mål).

Detsamma kan sägas om elektrisk huvudbedövning. The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA) säger:

Det har framkommit allt starkare vetenskapliga belägg för att vissa djur som bedövas elektriskt återfår medvetandet före de dör av blodförlust. Orsakerna till detta är antingen en alltför låg ström som passerar genom djurets hjärna under bedövningen eller att djuret återfår medvetandet om tidsintervallet mellan bedövning och stickning överskrider en period av 20 sekunder.

VIVA förklarar detta som att bedövningen som orsakas genom denna teknik varar mellan 20 och 40 sekunder, medan intervallet mellan bedövning och stickning är så högt som 70 sekunder för får. Detta innebär att runt fem miljoner får återfår medvetandet efter att ha bedövats elektriskt innan de dör av blodförlust.

Forskning vid Bristol University har också visat att efter en elektrisk bedövning kanske får inte känner smärta men likväl upplever perioder av full medvetenhet. Dessutom finns inga belägg för att förlusten av medvetandet är omedelbar och somliga, som neurofysiolog dr. Harold Hilman, tror att bedövningen är oerhört smärtsamt, och påpekar att elstötar i vissa länder används som tortyrredskap. Djuren kan inte uttrycka denna smärta genom gråt eller rörelser när en massiv elektrisk ström har förlamat dem.

Otillräcklig bedövning förekommer också vid vattenbadsbedövning, speciellt av ankor och gäss, eftersom de ofta höjer huvudet vid inträdet i vattenbadet och deras huvuden sänks därför inte helt ned i vattnet. Ett annat problem med denna metod är att även om syftet är att uppnå hjärtstillestånd bedövas många fåglar felaktigt och återfår medvetandet före slakt, enligt RSPCA. Detta är också fallet vid stickning då djur kan återfå medvetandet före döden.

Vad som kan noteras är att även om dessa bedövningsmetoder förmodligen är tänkta att minska smärta, är resultatet att djuret faktiskt genomgår mer smärta, både vid den ursprungliga bedövningen och vid slakten om bedövningen utförs bristfälligt. Enligt islam är det inte tillåtet att orsaka djuren onödigt lidande.

Det islamiska utlåtandet om bedövning

Avlägsnandet av blod

Det är tydligt att avlägsnandet av den maximala mängden blod före djurets död är avgörande för köttets renhet. Vid de olika metoderna för bedövning får djuren genomgå hjärtstillestånd efter bedövning, antingen oavsiktligt, såsom elbedövning mot huvudet, eller avsiktligt, såsom elektriska vattenbad. I resultaten av experimentet vid det tyska universitetet sågs att hjärtan hos de djur som bedövas med CBP slutar slå tidigare jämfört med de djur som slaktats enligt den islamiska metoden. Detta leder till att mer blod blir kvar i köttet. När blodet finns kvar i blodådrorna blir detta en grogrund för mikroorganismer.

Kontaminering av köttet

Det visade sig i ett experiment som utfördes av Gregory och Whittington 1992 och publicerades i Veterinary Science under titeln Inhalation of Water During Electrical Stunning in Chickens att kycklingar inandas vatten under tiden för elchock. Ingen åtgärd mot detta finns för tillfället. Det har också noterats att fåglar kan uträtta sina behov samtidigt som de bedövas så levande fåglar kan andas vatten nedsmutsat efter avföring från andra fåglar, vilket gör köttet ohygieniskt eftersom vätskorna kan läcka ut ur lungorna och orsaka kontaminering.

Rädsla för döden

Vid många av dessa tekniker för bedövning dör djuret före de slaktas, antingen oavsiktligt, såsom vid CBP, eller avsiktligt som vid gasning. Detta gör att köttet enligt islam inte är tillåtet att äta.

-
1. Koranen 2:219
 2. 1901 och 1902 (b), kapitel 48, rubrik 7
 3. http://assembler.law.cornell.edu/uscode/html/uscode07/usc_sec_07_00001901--000-.html
 4. Sahih Muslim
 5. Sahih Muslim
 6. Ahmad
 7. al-Mundhiri